

Lyhennelmä tasekirjasta 2018



Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018

Suupohjan Osuuspankki on Suomen suurin POP Pankki, jonka perinteet ulottuvat 115 vuoden taakse. Nykymuotoinen Suupohjan Osuuspankki (myöh. Pankki) muodostettiin kuuden osuuspankin kombinaatiofuusiolla vuonna 1992.

Pankki toimii Suupohjan, Meri-Lapin, Oulun seudun ja pääkaupunkiseudun alueilla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 45 200. Pankilla on yhteensä 9 konttoria, Suupohjassa viisi (Jurva, Karijoki, Kauhajoki, Kristiinankaupunki, Teuva), Torniossa, Oulussa, Oulunsalossa ja Helsingissä kussakin yksi konttori. Konttoreissa asiointiin lisäksi asiakkaat käyttävät verkkopankki- ja mobiilipankkipalveluita sekä palveluautomaatteja ja käteisautomaatteja. Itsepalvelun osuus asiakkaiden kaikista peruspalvelutapahtumista vuonna 2018 oli 97,1 prosenttia. Vuoden lopussa lähes 20 200 pankin asiakkaalla oli verkkopankkipankkisopimus.

POP Pankki -ryhmä

Suupohjan Osuuspankki on paikallisesti ja alueellisesti toimiva osuuspankki, joka kuuluu POP Pankki -ryhmään. Suupohjan Osuuspankki on POP Pankkiliitto osk:n jäsen ja se kuuluu 31.12.2015 toimintansa aloittaneeseen POP Pankkien yhteenliittymään. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat 26 itsenäistä osuuspankkia, keskusyhteisö POP Pankkiliitto osk ja näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, joista merkittävin on POP Pankkien keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj. POP Pankkiliitto osk toimii POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoitettu yhteenliittymä, jonka keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. POP Pankki -ryhmään kuuluvat myös POP Holding Oy ja Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

Toimintaympäristö

Suomen talouskasvu jatkui hyvänä vuonna 2018. Ennätysvahvaan vuoden 2017 talouskasvuun verrattuna kasvuvauhti kuitenkin hidastui. Vaikka maailmantalouden kasvuvauhti oli myös hyvällä tasolla, kasvun jatkumista uhkaavat epävarmuustekijät alkoivat nostaa päätään.

Suomessa vuonna 2016 sovittu pidättäytyminen palkankorotuksista ja työajan lisäys (niin sanottu kilpailukyky sopimus) paransivat Suomen viennin hintakilpailukykyä ja myös sen jälkeen sovitut palkkaratkaisut ovat kilpailijamaihin verrattuna maltillisia. Tärkeimpien Suomen vientimaiden positiivinen talouskehitys näkyi myös vientikysynnän vahvuudessa. Kotimaassa rakentaminen säilyi edelleen historiallisen vilkkaana, mutta rakennuslupien määrän putoaminen ennakoi rakennusbuumin lähestyvän käännepistettä. Talouden vahva veto tuki työllisyysastetta, joka vuoden lopussa nousi hallituksen aset-

tamalle 72 prosentin tavoitetasolle ja samalla työttömyys painui lähelle 7 prosentin tasoa.

Suomen velkaantumiskehityksessä nähtiin pitkään odotettu käänne, kun velkaantumisaste kääntyi vahvan talouskasvun myötä laskuun. Velan kokonaismäärä kuitenkin jatkoi edelleen kasvuaan. Myös kotitalouksien velkaantuminen jatkui ja säästämisaste oli negatiivinen. Etenkin pääkaupunkiseudulle suuntautuva muuttoliike ja sijoittajien kysyntä piti kasvukeskusten asuntohinnat vielä nousutrendillä. Kasvukeskusten ulkopuolella asuntojen kysyntä oli kuitenkin selvästi maltillisempaa, joten hintataso joko aleni tai pysyi entisellä tasolla.

Finanssivalvonta huolestui kotitalouksien velkaantumisen kasvusta ja kiristi lainakattoa 1.7.2018 alkaen. Myös kulutusluottojen lisäsääntelyä alettiin valmistella vuoden lopulla.

Euroalueella korkotaso ja –näkymät olivat edelleen maltillisia ja lyhyet markkinakorot säilyivät negatiivisina. Euroopan keskuspankki on jo pidempään pitänyt euroalueen korkotason matalana suurimittaisella korko- ja rahamääräelvytyksellä, mutta vuoden aikana nähtiin myös ensimmäiset viitteet suunnanmuutoksesta. Osto-ohjelman kasvu päättyi ja 12 kuukauden euribor-koroissa nähtiin käänne ylöspäin. EKP ei kuitenkaan vielä tehnyt muutoksia ohjauksenkorkoihin. Vähittäispankkitoiminnassa negatiivisen korkotason jatkuminen asetti haasteita korkokatteelle, mutta toisaalta poikkeuksellisen kevyellä rahoitusympäristöllä oli myönteinen vaikutus rahoituksen hankintaan.

Pankkitoimintaan vaikuttavat sääntelymuutokset jatkuivat vuoden 2018 aikana. Vuoden alusta tulivat voimaan siirtymäkauden jälkeen täysimääräisenä maksuvalmiutta säätelevä LCR-sääntely, maksupalveludirektiivi (PSD2) ja IFRS9 Rahoitusinstrumentit – standardi. Toukokuussa puolestaan astuivat voimaan EU:n tietosuojasetus (GDPR) sekä tietosuojadirektiivi. Kotitalouksien suoraa osakesäästämistä helpottamaan alettiin valmistella ns. osakesäästötiliä, jonka toivotaan kannustavan suurempaa osaa kotitalouksista osakesäästämiseen ja –sijoittamiseen.

Pankin liiketoiminta

Suupohjan Osuuspankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittäen yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Suupohjan Osuuspankin liiketoiminnan kasvu ja tulos olivat liiketoimintasuunnitelman mukaisia. Pankin tase kasvoi tavoitteen mukaisesti 1,3 %. Saamiset yleisöltä kasvoivat myös tavoitteen mukaisesti noin 2,5 %. Talletukset sen sijaan vähenivät noin 1,0 %, mikä johtui talletushinnoittelun kiristämisestä. Ylilikviditeetin tuotto on ollut hyvin pientä ja jopa negatiivista, joten likviditeettireservin optimointi on noussut entistä tärkeämpään rooliin. Liikevoitto vuodelta 2018 oli 4,7 m€, mikä on lähes tavoitteen mukainen. Tavoitteesta jääminen johtui joulukuussa tapahtuneesta osakekurssien voimakkaasta laskusta ja joulukuussa tehdyistä luottotappiokirjauksista.

Pankin aktiivisten asiakkaiden määrä kasvoi 2,7 % ja ylitti jo 28.000 asiakkaan rajan. Palvelun omaavien asiakkaiden määrä nousi yli 45.000 asiakkaaseen.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat yhteistyökumppaneiden, mm. Aktia Rahastoyhtiö Oy:n, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja UB Omaisuudenhoito Oy:n sijoitusrahastot. Arvopaperipalveluissa yhteistyökumppanina on Nordnet Bank Ab:n Suomen sivuliike.

POP Pankki -ryhmä ja UB Omaisuudenhoito Oy allekirjoittivat marraskuussa 2017 yhteistyösopimuksen koskien valittujen rahastojen jakelua POP Pankeissa. Sopimuksen kohteena olevat rahastot keskittyvät reaaliomaisuussijoituksiin, joissa UB on edelläkävijä pohjoismaisella tasolla mitattuna. Rahastojen myynti aloitettiin pankissa helmikuussa 2018.

Vuoden 2017 lopulla POP Pankki -ryhmä ja Säästöpankkiryhmä sopivat laajasta tuoteyhteistyöstä, jonka tavoitteena on tuoda Säästöpankkiryhmään kuuluvien Sp-Henkivakuutus Oy:n ja Sp-Rahastoyhtiö Oy:n tuotteet POP Pankkien valikoimaan sekä Suomen Vahinkovakuutus Oy:n vahinkovakuutustuotteet Säästöpankkien asiakkaille pankkikonttoreissa ja sähköisissä kanavissa. Ensimmäisten tuoteyhteistyössä tuotettujen tuotteiden myynti aloitettiin kesäkuussa, jolloin myyntiin tulivat POP Lainaturva, POP Elämänvara ja POP Tuottovakuutus.

Pankin välittämät eläke- ja säästövakuutustuotteet tuottavat Aktia Henkivakuutus Oy ja Sp-Henkivakuutus Oy sekä lainavakuutustuotteet AXA konserni ja Sp-Henkivakuutus Oy. Yhteistyön tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset eläke-, säästö- ja lainavakuutuspalvelut POP Pankkien asiakkaille. Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 60,5 m€.

Henkilöasiakkaiden vahinkovakuutuspalveluissa pankki tekee yhteistyötä POP Pankki -ryhmään kuuluvan Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kanssa, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus.

POP Pankkien keskusluottolaitoksena toimii POP Pankkiliiton omistama Bonum Pankki Oyj. Bonum Pankki vastaa POP Pankin asiakkaiden maksuliikenteeseen ja Visa-korttien liikkeelle laskuun liittyvistä palveluista sekä hoitaa POP Pankkien tukkuvarainhankintaa laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia ja joukkovelkakirjalainoja.

Bonum Pankki vastaa myös POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä. POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkiliitto osk on saanut Finanssivalvonnalta luvan päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

POP Pankki -ryhmä on valmistellut pankkitoiminnassa käytettävien tietojärjestelmien mittavaa uudistusta yhdessä muiden Oy Samlink Ab:n omistajien kanssa. Samlink on POP Pankkien nykyisten peruspankkijärjestelmien toimittaja. Uudistushankkeen tavoitteena on modernin tietojärjestelmän avulla kehittää asiakaspalvelua ja alentaa IT-kuluja. Hankkeen aikataulu ja kustannukset tarkentuvat alkuvuoden 2019 aikana.

Tulos

Suupohjan Osuuspankin liikevoitto oli 4 694 t€ (6 442 t€ vuonna 2017). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 1 748 t€ (27,1 %). Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,6 prosenttia (0,8).

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2018 aikana 1,3 prosenttia ja oli vuoden lopussa 814,4 m€ (803,8). Taseessa olevien luottojen määrä oli 679,3 m€. Talletusten määrä oli 682,3 m€.

Luotonanto

Suupohjan Osuuspankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 679,3 m€ (662,3). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 1,5 m€ (1,8).

Luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 158,5 m€. Luotonannon nettolisäys oli 17,0 m€ (2,6 %). Luotonannon kehitykseen vaikutti edelleen yleisen taloudellisen tilanteen paraneminen. Luottojen kysyntä oli vilkasta erityisesti toisella vuosipuoliskolla. Suhteellisesti eniten kasvoi yritysluottojen osuus. Myös asunto- ja vapaa-ajan asuntoluottojen kasvuvauhti jatkui hyvänä. Vuoden lopulla sekä yksityisten että teollisuuden luottamusindikaattorit kääntyivät laskuun, joskin molemmat olivat vielä positiivisia.

Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat vuoden lopussa 9,3 m€ (12,0) eli 2,7 m€ pienemmät kuin vuotta aikaisemmin. Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia 1,0 m€ (1,3). Yli 90 päivää erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset yhteensä olivat 1,5 prosenttia (2,0) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.7.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 73,3 m€ (77,2). Määrä oli 3,9 m€ pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 11,6 m€ (10,6), mikä on 9,4 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 30,8 m€ (31,4). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 18,2 m€ (18,2) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 12,6 m€ (13,2). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 12,5 m€ (12,9). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 6,4 m€ (6,7) ja sijoituskiinteistöjen arvo 6,2 m€ (6,2). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.7.

Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 277 t€:n nettomääräinen myyntivoitto.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 682,3 m€ (689,8). Talletukset vähenivät vuoden aikana 7,5 m€ eli 1,1 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 40,9 m€ eli 8,1 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 545,9 m€ (505,0). Sijoitus- ja asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 48,4 m€ eli 26,2 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 136,4 m€ (184,8). Sijoitustilien muutokseen vaikutti edelleen hinnoittelun muutos alaspäin vastaamaan paremmin markkinakorkotasoja.

Pankki ei edelleenkään veloittanut tallettajilta markkinakorkojen negatiivista korkoa.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 84,1 m€ (80,1). Lisäystä edelliseen tilikauden verrattuna oli 4,0 m€. Tilikauden avaavaan taseeseen 1.1.2018 kirjattiin IFRS 9 standardin käyttöönoton seurauksena oikaisuna 1,4 m€. Osuuspääoma lisääntyi tilikauden aikana 0,8 m€ (0,4). Pankin jäsenet ovat merkinneet tilikauden loppuun mennessä Pankin syksyllä 2016 liikkeelle laskemasta 5,0 m€:n POP Osuus-annista 4,1 m€ (3,0).

Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli -0,3 m€ (0,6). Määrä koostui käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettujen rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta -0,3 m€ (0,6) sekä odotettavissa olevista luottotappiosta 0,1 m€.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 20,4 m€ (18,6), josta luottotappiovaraus oli 20,4 m€ (18,6). Vuonna 2018 luottotappiovarausta kasvatettiin 1,8 m€ (purettiin -0,3 m€), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 3,8 prosenttia saamisista. Varauksesta 6,6 m€ on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Vakavaraisuuden hallinta

Suupohjan Osuuspankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyys turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan Pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi Pankki asettaa riskiperusteiset

pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa. POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella Pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa Pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi Pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan Pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella Pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäisrajoitusten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Suupohjan Osuuspankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Pankki on Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla vapautettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisön päätöksellä omien varojen vaateesta ryhmän sisäisille erille sekä suurten vastapuolten rajoituksista keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille.

Suupohjan Osuuspankin omat varat (TC) yhteensä olivat 96,7 miljoonaa euroa (88,7), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 31,0 miljoonaa euroa (30,9). Ensisijainen pääoma (T1) oli 96,4 miljoonaa euroa, josta ydinpääoman (CET1) osuus oli 96,0 miljoonaa euroa ja ensisijaisten lisäpääomien (AT1) osuus oli 0,4 miljoonaa euroa. Toissijainen pääoma (T2) oli 0,3 miljoonaa euroa.

EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 ei tunnista Suupohjan Osuuspankin liikkeeseen laskemia lisäosuuksia sääntelyn määrittelemiksi pääomainstrumenteiksi, joten lisäosuus ei ole sääntelyn mukaan jäsenluottolaitoksen omien varojen erä. Vakavaraisuusasetusta sovelletaan 1.1.2014 alkaen, mutta lisäosuuksia koskevien siirtymäsääntösten osalta soveltaminen muuttuu asteittain niin, että lisäosuudet vähenevät asteittain ja poistuvat kokonaisuudessaan Pankin omista varoista vuonna 2022. Suupohjan Osuuspankki omiin varoihin sisältyi 31.12.2018 siirtymäsäädöksen piirissä käsiteltäviä lisäosuuksia 696 tuhatta euroa.

Suupohjan Osuuspankki voi laskea liikkeelle ydinpääomaan luettavia POP Osuuksia. Pankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 5,0 m€, mistä annista jäsenet ovat merkinneet katsauskauden loppuun mennessä 4,1 milj. euroa.

Suupohjan Osuuspankin vakavaraisuussuhde nousi 2,03 prosenttiyksikköä oli vuoden lopussa 24,98 prosenttia. Ensisijaisen pääoman (T1) suhde riskipainotettuihin eriin oli 24,91 % (22,87%).

POP Pankki -ryhmä julkistaa nk. Pilari III -vakavaraisuustiedot erillisessä raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös ja Pilari III -raportti on saatavissa keskusyhteisön toimiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa Pankin riskikantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit, likviditeettiriskit, markkinariskit sisältäen korko- ja hintariskit, rahoitusriskit, kiinteistöriskit sekä strategiset ja operatiiviset riskit.

Riskienhallinta POP Pankkien yhteenliittymässä

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla riskienhallinta ja riskien mittaaminen perustuvat yhtenäisiin menetelmiin. Tilikauden aikana yhteenliittymässä on vahvistettu jäsenluottolaitoksia sitovat riskilajikohtaiset ohjausraajat, jotka määrittävät riskitason, jonka puitteissa jäsenluottolaitokset voivat liiketoimintaansa harjoittaa. Suupohjan Osuuspankin hallitus on vahvistanut ohjausraajat osana riskilajikohtaisia strategioita.

Periaatteet ja organisointi

Suupohjan Osuuspankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen Pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeama-raportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vääriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä Pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioutahan Pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa Pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat luotto- ja markkinariskeille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon Pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin jäsenmäärä 31.12.2018 oli 19 001 jäsentä (18 791 vuonna 2017).

Vuoden 2018 aikana Pankin edustajisto kokoontui kaksi kertaa. Edustajiston kokouksessa 15.3.2018 vahvistettiin vuoden 2017 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus Pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin voitonjakokelpoisista varoista 61 285 794,26 euroa päätettiin maksaa osuuspääoman korkoa lisäosuuspääomalle sekä POP Osuuksille yhteensä 47 425,64 ja Pankin vapaan oman pääoman rahastoon edellisten tilikausien voittoihin siirrettiin 5 429 431,33 euroa.

Edustajiston kokous 22.11.2018 valitsi erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä uudelleen toimikaudelle 2019 – 2020 Sarita Keski-Mattilan, Pauli Koskelan, Ann-Kristin Kujakyyryn, Ari Ollikkalan, Ulla-Maija Paloniemen, Markku Pääkkösen ja Eija Saarela-Mäkysen. Kokouksessaan edustajiston päätti vähentää hallintoneuvoston jäsenmäärää kahdella, eli jäsenmäärä vahvistettiin 26:een.

Pankin tilintarkastajaksi vuodelle 2019 valittiin edustajiston kokouksessa edelleen Kristian Berg, KHT (Ernst & Young Oy, tilintarkastusyhteisö).

Pankin hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Sarita Keski-Mattila ja varapuheenjohtajina Marjatta Leppinen ja Juha Haikonen. Hallintoneuvosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Kokouksessaan 21.11.2018 hallintoneuvosto valitsi uudelleen toimikaudelle 2019 – 2021 erovuoroiset hallituksen jäsenet Heikki Purtaasen ja Aaro Koljosen.

Samassa kokouksessa hallintoneuvosto totesi, että Pankin toimitusjohtaja Hannu Tuominiemi siirtyy eläkkeelle toimitusjohtajan hakuosaston mukaisesti vuoden 2019 lopussa. Hallintoneuvoston vaalivaliokunta on käynnistänyt toimitusjohtajan hakuprosessin ja tarkoituksena on, että seuraaja valitaan ennen kesää 2019.

Suupohjan Osuuspankin hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana toimi Heikki Purtaanen ja varapuheenjohtajan Aaro Koljonen. Pankin toimitusjohtajana on toiminut Hannu Tuominiemi. Toimitusjohtaja ei kuulu hallitukseen. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Mikael Zilliacus. Hallitus kokoontui vuoden aikana 16 kertaa. Hallitus on arvioinut jäsentensä olevan riippumattomia pankista.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Purtaanen Heikki
 Koljonen Aaro
 Granskog Christer
 Haaramo Kalevi
 Leskinen Antti
 Vilén Janne

Hallintoneuvoston jäsenet:

Haikonen Juha
 Hautala Marjatta
 Hietalahti Vesa
 Jormanainen Esa
 Kaari Harri
 Keski-Mattila Sarita
 Koivisto Minna
 Koskela Pauli
 Kuja-Kyyny Ann-Kristin
 Lauri Tommi
 Leppinen Marjatta
 Leppäranta Hilikka
 Majasaari Annikki
 Ojala Asko
 Ollikkala Ari
 Paloniemi Ulla-Maija
 Pääkkönen Markku
 Ranta Juha
 Ristiluoma Leena
 Saarela-Mäkynen Eija
 Tapanainen Tarja
 Toratti Markku
 Uusi-Kokko Sari
 Uusitalo Kari
 Viertola Jouko
 Viljanmaa Kaisu
 Ylikoski Piia
 Östergård Raimo

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 102 henkilöä, joista vakinaisia kokoaikaisia oli 87 (87) ja osa-aikaisia 7 (9) henkilöä sekä määräaikaisia 8 (8). Henkilömäärä laski vuoden aikana 2 henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 47 vuotta.

POP Pankeissa sovitun paikallisen sopimuksen mukaan 8 / 24 nk. kiky-tuntia käytetään vuosittain yhteen lauantaityöpäivään. Suupohjan Osuuspankissa järjestettiin kiky-lauantain puitteissa koko henkilöstön koulutuspäivä 10.2.2018, jonka aiheina olivat POP Taloushetkiosaaminen sekä vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Lähes koko henkilökunta osallistui tähän Seinäjoella järjestettyyn koulutuspäivään. Tämän lisäksi Pankin henkilökunta osallistui POP Pankkien yhteiseen POP It päivään 29.9.2018, joka järjestettiin tänä vuonna Tampereella. POP It päivillä käytiin läpi POP Pankkiryhmän ajankohtaisia asioita ja vietettiin koko henkilöstön yhteinen viihteellinen ilta. Edellä mainittujen lisäksi Pankissa järjestettiin ja henkilöstölle tarjottiin monimuotoista koulutusta palveluihin ja tuotteisiin liittyen läpi koko toimintavuoden. Henkilöstön koulutukseen käytettiin vuonna 2018 varoja 103 215 euroa.

Pankin henkilöstörakenteessa ei tapahtunut suuria muutoksia. Tiedossa olevien eläköitymisten ja muiden poistuminen johdosta eri osa-alueilla /mm. lainopilliset palvelut ja yrittäjäasiakaspalvelut) järjestettiin muutamia rekrytointeja, joilla vahvistettiin Pankin henkilöstövoimavaroja.

Pankin tilintarkastajana on vuoden 2018 aikana toiminut Kristian Berg, KHT (Ernst & Young, tilintarkastusyhteisö).

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

POP Pankki -ryhmä uudistaa peruspankkijärjestelmänsä, mikä mahdollistaa digitaalisten palvelujen tehokkaan kehittämisen tulevaisuudessa. Investointi on yksi kaikkien aikojen suurimmista POP Pankki -ryhmässä. POP Pankki -ryhmä ryhtyy uudistamaan peruspankkijärjestelmäänsä yhteistyössä Säästöpankkiryhmän ja Oma Säästöpankin kanssa. Projekti käynnistyy keväällä 2019 ja jatkuu arviolta vuoteen 2021 asti.

Uudeksi peruspankkijärjestelmäksi on valittu Temenoksen T24-ohjelmisto. Sen toimittaa yhdysvaltalainen Cognizant, joka on yksi maailman johtavista digitaalisten palvelujen tarjoajista. 23.1.2019 allekirjoitettu sopimus kattaa otto- ja antolainauksen sekä maksamisen palvelut. Sopimukseen sisältyy myös yrityskauppa, jossa Cognizant ostaa 100 prosenttia Samlinkin osakkeista. Osakkeiden myynti vaatii vielä Työ- ja elinkeinoministeriön hyväksynnän sekä Finanssivalvonnan tarkastuksen. Myynti ei vaikuta pankin vuoden 2019 tulokseen, koska osakkeet on luokiteltu käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattaviin osakkeisiin. Myynnillä on vähäinen negatiivinen vaikutus pankin omaan pääomaan, eikä se vaikuta merkittävästi pankin vakavaraisuuteen.

Pankin hallituksen tiedossa ei ole muita seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tai tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019

Pankin liiketulos vuodelta 2019 tulee pienenemään edellisvuodesta. Tämä johtuu korkosuojaustuottojen loppumisesta sekä edelleen jatkuvasta markkinakorkotason mataluudesta. Korkosuojaustuottoja saatiin vielä vuonna 2018 noin 678 t€. Viimeiset suojaukset erääntyivät 3.1.2019, joten kuluvalle vuodelle tuottoja ei enää tule. Lisäksi kustannuksia tulee nostamaan keskusyhteisön resursointi ja ryhmän toiminnan kehittäminen. Resursoinnilla valmistaudutaan digitaalisuuden kehittämiseen ja peruspankkijärjestelmän uudistamiseen. Pankin suunniteltu liiketulos vuodelta 2019 on kuitenkin kohtuullisella tasolla edelleen ja Pankin vakavaraisuus säilyy hyvällä tasolla.

Asiakasmäärä kasvoi vuonna 2018 hyvin ja sen odotetaan jatkavan hyvällä uralla. Tämä tukee asiakasliiketoiminnan kasvua. Pankin toimintatavassa keskeistä on asiakkaiden tapaaminen POP Taloushetkissä, missä asiakkaan tarpeiden kartoitus tapahtuu. Tämä toimintamalli on saanut hyvää palautetta asiakaskunnasta ja sitä tullaan kehittämään edelleen. Tavoitteena on löytää asiakkaan tarpeisiin parhaiten soveltuvat palvelut ja tuotteet ja sitä kautta parantaa asiakastyytyvyyttä.

Fyysisessä jakeluverkostossa ei ole suunniteltu tehtävän mitään muutoksia. Sähköisiä välineitä asiakasneuvotteluihin tullaan ottamaan käyttöön heti, kun ne teknisesti on todettu käyttökelpoisiksi. Tämän odotetaan parantavan asiakaskontaktointia asiakkaisiin, jotka eivät asu Pankin varsinaisilla konttoripaikkakunnilla ja sillä odotetaan olevan myönteistä vaikutusta asiakaspitoon.

Uusia tuotteita (mm. UB:n rahastotuotteet ja Säästöpankkien tuoteyhtiöiden tuotteet) on otettu käyttöön jo vuoden 2018 aikana ja niiden aktiivinen tarjonta on aloitettu. Tuotteet

laajentavat entisestään Pankin tuotetarjontaa ja mahdollistavat siten lisätuottojen saamisen.

Luotonannon kasvun odotetaan säilyvän edellisen vuoden tasolla, joskin tähän liittyy suuria epävarmuustekijöitä yleisen taloudellisen kehityksen odotettua voimakkaamman hiipumisen takia. Yleismaailmallinen kauppasodan uhka ja Euroopan poliittisen kehityksen (mm. Brexit) ovat suurimmat epävarmuutta aiheuttavat tekijät. Näiden epäsuotuisat vaikutukset viennistä suuresti riippuvaisen Suomen kannalta ei voisi olla näkymättä myös Suupohjan Osuuspankin liiketoiminnan kehityksessä. Luotonannon voimakas hiipuminen vähentäisi liiketoiminnan tuottoja.

Markkinakorkotason odotetaan säilyvän hyvin matalalla tasolla koko vuoden 2019. Tämä pitää edelleen korkokatteen kehityksen hyvin maltillisena. Pankin korkokate tulee budjetoidusti jopa pienenemään vuonna 2019, mutta se johtuu pääosin korkosuojaustuottojen vähenemisestä. Luotonannon kasvu ei täysin pysty kompensoimaan sujaustuottojen loppumista. Markkinakorkotason ennustettua nopeampi nousu taas parantaisi korkokatetta selvästi (esim. 1 %:n nopea nousu markkinakorkotasossa nostaisi korkokatetta jopa 1,5 – 1,8 m€). Nopea korkotason nousu toisaalta saattaisi nostaa luottotappioiden määrää, joten korkokatteen nousu ei realisoituisi kokonaisuudessaan tulokseen.

Palkkiotuottojen odotetaan säilyvän entisellä tasolla. PSD2:n vaikutukset tulevat näkyvään mahdollisesti maksuliikennetuottojen vähenemisenä, mutta sen odotetaan näkyvän selvimmin vasta vuoden 2019 jälkeen tulevina vuosina. Lisäksi lainsäädännössä tehtävät mahdolliset muutokset maksimikoroista ja palkkioista saattavat näkyä palkkiotuotoissa jo osittain vuonna 2019. Samoin luotonkysynnän voimakas hiipuminen näkyisi palkkiotuottojen kertymässä.

Varainhankinnassa Pankki on toteuttanut hinnoittelun uudistusta siten, että varainhankinnan hintaa saadaan laskemaan. Tämä on onnistunut hyvin ja sitä tullaan jatkamaan. Vakautta varainhankintaan tullaan myös lisäämään ottamalla käyttöön Bonum Pankki Oyj:n mahdollistamaa tukkuvarainhankintaa.

Toimintakulut kasvavat vuonna 2019 erityisesti keskusyhteisön kustannusten nousun, itkulujen kasvun ja palkkakulujen kasvun takia. Pankissa on pystytty kuluvalla vuosikymmenellä vähentämään oman toiminnan kuluja selvästi ja sitä tullaan jatkamaan. Palkkakuluja kasvattaa ensisijaisesti TES:n mukaiset palkankorotukset. Henkilöressurssien optimaalista käyttöä kehitetään jatkuvasti mm. koulutuksen avulla.

Kokonaisuudessaan vuosi 2019 on budjetoitu selvästi positiiviseksi, joskin edellisvuotta heikommaksi. Sen jälkeiset vuodet ovat taas ennusteiden mukaan selvästi parempia, mutta paremmuus riippuu paljon siitä, miten markkinakorot käyttäytyvät tulevina vuosina.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Suupohjan Osuuspankin jakokelpoinen ylijäämä oli 65 303 026,95 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 2 314 264,42 euroa.

Hallitus ehdottaa edustajiston kokoukselle, että tilikauden ylijäämä käytetään seuraavasti:

- Maksetaan korkoa lisäosuuspääomalle	0,10 %	2 442,34 euroa
- Maksetaan korkoa POP Osuuksille	2,25 %	78 862,24 euroa
- Jätetään omaan pääomaan		2 232 959,84 euroa
 Yhteensä		 2 314 264,42 euroa

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan Pankin maksukykyä.

Tilinpäätös

Suupohjan Osuuspankin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2018 eur	1.1. - 31.12.2017 eur
Korkotuotot	14 415 688,29	15 877 816,95
Korkokulut	-1 746 776,97	-2 765 475,98
KORKOKATE	12 668 911,32	13 112 340,97
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	316 328,53	237 697,41
Palkkiotuotot	6 717 502,80	6 648 016,79
Palkkiokulut	-1 145 801,08	-1 036 628,23
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-526 164,30	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	48 173,32	
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		1 172 220,95
Suojauslaskennan nettotulos	15 098,80	3 029,51
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	494 814,92	203 229,05
Liiketoiminnan muut tuotot	765 790,23	735 753,04
Hallintokulut	-10 543 727,78	-10 616 319,68
Henkilöstökulut	-5 030 224,35	-5 360 710,70
Muut hallintokulut	-5 513 503,43	-5 255 608,98
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-745 194,78	-699 684,46
Liiketoiminnan muut kulut	-2 310 803,78	-2 230 015,67
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjattavista rahoitusvaroista	-1 110 715,04	
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista		-1 087 314,31
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	49 683,07	0,00
LIIKEVOITTO	4 693 896,23	6 442 325,37
Tilinpäätössiirrot	-1 804 867,45	311 178,22
Tuloverot	-574 764,36	-1 276 646,62
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO VEROJEN JÄLKEEN	2 314 264,42	5 476 856,97
TILIKAUDEN VOITTO	2 314 264,42	5 476 856,97

Suupohjan Osuuspankin tase

VASTAAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
Käteiset varat	1 649 755,99	1 656 575,88
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 061 650,00	2 122 450,00
Saamiset luottolaitoksilta	73 321 965,12	77 208 481,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	679 356 969,10	662 283 653,27
Saamistodistukset	9 541 435,25	8 482 503,55
Muilta	9 541 435,25	8 482 503,55
Osakkeet ja osuudet	30 839 278,57	31 424 457,39
Johdannaissopimukset	3 742,61	668 899,92
Aineettomat hyödykkeet	833 765,61	917 050,71
Aineelliset hyödykkeet	12 756 471,27	13 169 887,64
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	6 157 700,53	6 240 686,30
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	6 209 229,96	6 482 642,04
Muut aineelliset hyödykkeet	389 540,78	446 559,30
Muut varat	1 515 709,95	2 537 582,91
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2 454 506,57	3 167 756,42
Laskennalliset verosaamiset	109 035,95	126 965,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	814 444 285,99	803 766 264,14

VASTATTAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	21 206 553,06	6 036 291,91
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	683 784 385,98	692 285 088,85
Talletukset	682 284 198,55	690 457 636,34
Muut velat	1 500 187,43	1 827 452,51
Muut velat	2 474 360,23	3 538 496,24
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 437 954,69	3 039 032,67
Laskennalliset verovelat	37 913,42	156 148,21
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	709 941 167,38	705 055 057,88
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Vapaaehtoiset varaukset	20 387 422,78	18 582 555,33
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	20 387 422,78	18 582 555,33
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	9 163 434,32	8 347 390,92
Muut sidotut rahastot	9 649 234,56	10 495 465,75
Vararahasto	9 933 724,66	9 933 724,66
Käyvän arvon rahasto	-284 490,10	561 741,09
Vapaat rahastot	2 476 947,12	2 476 947,12
Muut rahastot	2 476 947,12	2 476 947,12
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	60 511 815,41	53 331 990,17
Tilikauden voitto (tappio)	2 314 264,42	5 476 856,97
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	84 115 695,83	80 128 650,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	814 444 285,99	803 766 264,14

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	2 564 562,24	2 470 036,13
Takaukset ja pantit	2 564 562,24	2 470 036,13
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	26 510 527,85	21 708 834,91
Muut	26 510 527,85	21 708 834,91